

Paolo Trichilo

Bilateralni odnosi Hrvatske i Italije su izvrsni i u porastu, što potvrđuje i intenziviranje posjeta na visokoj razini

➤ Molimo Vas upoznajte naše čitatelje «Glasa narodne diplomacije» s Vašim životopisom i diplomatskim djelovanjem, kada je počeo Vaš interes za diplomaciju i gdje ste do sada obavljali diplomatske dužnosti?

Strast za međunarodno orijentiranom karijerom rođena je čak i prije studija, unatoč tome što moja obitelj nije bila ni na koji način povezana s tim sektorom. Iz tog sam razloga upisao politologiju, smjer međunarodni odnosi. Prije ulaska u talijansku diplomaciju 1990. godine, bio sam asistent na katedri za ljudska prava na Sveučilištu LUISS u Rimu, a na tu je temu talijansko Ministarstvo vanjskih poslova izdalo moj priručnik. Tijekom svoje 35-godišnje karijere služio sam u raznim predstavništvima: kao konzul u Mulhousu (Francuska), gospodarski i trgovinski savjetnik u Ankari, zamjenik šefa misije u New Delhiju, zamjenik stalnog predstavnika u našem izaslanstvu u Organizaciji za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) i na kraju kao talijanski veleposlanik u Ljubljani. U Rimu sam radio u Uredu KESS-a/OESS-a (1990.-1993.), u Antiterorističkoj jedinici i Radnoj skupini za Irak (2001.-2004.), bio sam diplomatski savjetnik ministra rada (2012.-2015.) i zamjenik ravnatelja Uprave za resurse i inovacije (2020.-2023.).

➤ Kada ste stigli na dužnost veleposlanika u RH? Kakvi su vaši dojmovi o Hrvatskoj i njenim stanovnicima? Što vam se svidjelo u našoj zemlji, a što bi po vašem mišljenju trebalo promijeniti?

Moja služba u Hrvatskoj započela je 11. ožujka 2024. U Zagrebu i u svim mjestima koja sam do sada posjetio osjećao sam se dobrodošao. Putovao sam po cijeloj zemlji kako bih upoznao lokalne vlasti, kulturne institucije, talijanske tvrtke, talijansku manjinu. Do sada sam obišao ne samo mjesta na obali, poput Pule, Rijeke, Splita i Dubrovnika, nego i druga, poput Gospi-

**Razgovarao: Andrija Karafilipović
Fotografije: Ured Predsjednika RH,
Veleposlanstvo Italije**

ća, Karlovca, Siska, Varaždina, Bjelovara, Daruvara, Lipika, Pakraca, Čakovca, Osijeka i Vukovara. Italiju i Hrvatsku karakteriziraju brojne kulturološke srodnosti, čemu treba dodati i geografsku blizinu i kontakte, koji će se, kako je već potvrđeno, nastaviti tijekom mog mandata.

➤ Italija je 12 puta predsjedala Vijećem Europske unije. Kako vidite Europsku uniju u narednim godinama? Kakva je globalna pozicija EU u globalnoj distribuciji moći?

Europska unija pozvana je suočiti se s višestrukim geopolitičkim izazovima: energetsom sigurnošću, klimatskim promjenama, kibernetičkim prijetnjama, međunarodnim krizama. Među ovim potonjima, osim situacije na Bliskom istoku, vrlo je zabrinjavajući rat u Ukrajini; nikad ne bismo očekivali sukob u Europi nakon završetka Drugog svjetskog rata. Bruxelles reagira otvorenim i uključivim duhom koji ga je oduvijek karakterizirao, u uvjerenju da samo zajedno možemo učinkovi-

Članovi Redakcije GND s Veleposlanikom Italije

to odgovoriti na globalne izazove. To je uvjerenje omogućilo EU-u da se tijekom godina proširi sa 6 država utemeljiteljica na današnjih 27 i da Hrvatska 2013. godine uđe u zajednički europski dom. Danas hrvatski put ka pridruživanju EU predstavlja model koji trebaju slijediti zemlje kandidati za pristupanje, počevši od onih Zapadnog Balkana.

Bilateralni odnosi između Republike Italije i Republike Hrvatske iz godine u godinu sve više jačaju. Dijelimo iste poglede na brojne teme. Ističu se zajedničke vrijednosti i usklađenost po pitanju međunarodne politike, kako u vezi daljnjeg razvoja EU tako i u vezi odnosa s NATO-om. Kako vidite i ocjenjujete suradnju i odnose naših zemalja? Koji su nam zajednički interesi? Ima li otvorenih pitanja?

Bilateralni odnosi su izvršni i u stalnom su porastu. To potvrđuje i intenziviranje posjeta na visokoj razini koji su obilježili posljednje godine. Tu posebno mislim na posjet premijerke Meloni Zagrebu u studenom 2023., prvi posjet predsjednika talijanske vlade nakon dva desetljeća. Spomenuo bih i prošlogodišnje misije potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih po-

slova i međunarodne suradnje Tajanija u Hrvatskoj povodom VI. Koordinacijskog odbora ministara Vlada Talijanske Republike i Republike Hrvatske te prigodom Dubrovnik Foruma, kao i sudjelovanje ministra unutarnjih poslova Piantedosija na trilateralnom sastanku Italija-Hrvatska-Slovenija u Zaprešiću prošlog listopada, vježbi koja potiče plodnu suradnju u upravljanju migracijskim tokovima. Nisu nedostajale ni posjete izaslanstava hrvatske Vlade u Italiji. Posebno bih naglasio plodonosan sastanak u Rimu prošlog studenog ministra poduzetništva i Made in Italy Adolfa Ursa i hrvatskog ministra gospodarstva Ante Šušnjara te, nekoliko tjedana kasnije, sudjelovanje hrvatskog ministra vanjskih i europskih poslova Gordana Grlića-Radmara na konferenciji Med Dialogues u organizaciji Farnesine i Instituta za međunarodne političke studije (ISPI). I na međunarodnoj razini postoji potpuni sklad kojem pogoduje zajedničko članstvo u EU i NATO-u. Kao što je poznato, Hrvatska teži ulasku u OECD već 2026. godine, što je cilj koji Italija podržava. Uvjeren sam da će ostvarivanje ove važne prekretnice dati daljnji poticaj dija-

logu i suradnji na međunarodnoj razini.

➤ **Gospodarske odnose obilježava dugogodišnja velika trgovinska razmjena s Vašom zemljom. Vi ste nam jedan od najvažnijih partnera. Što mislite na koji bi način investicije u RH mogle postati zanimljivijim za talijanske gospodarstvenike? A što bi RH trebala učiniti da se poveća izvoz u vašu zemlju?**

Vjerujem da se Italija mora usredotočiti na učvršćivanje izvrsnih trgovinskih odnosa koji postoje u sektorima koje hrvatski kupci tradicionalno najviše cijene: odjeća, tekstil, industrijski strojevi te poljoprivredno-prehrambeni proizvodi. Istodobno, moramo uložiti više sredstava u inovativnija područja. Italija i Hrvatska već uspješno rade na tome. Mislim, primjerice, na opredijeljenost obiju zemalja za metode održive proizvodnje, što je dokazano sudjelovanjem u projektu Dolina vodika "Sjeverni Jadran". Hrvatska je, sa svoje strane, u fazi gospodarskog rasta i moći će najbolje iskoristiti mogućnosti koje nudi zajedničko europsko tržište.

Kako ocjenjujete suradnju naših zemalja na području kulture i sporta?

Ova su dva područja od temeljne važnosti u odnosima dviju država. Italija ima Institut za kulturu koji je posebno osmišljen za širenje talijanskog jezika i kulture i, na primjer, prošle je godine organizirao 86 događanja na svim poljima kulture: glazbe, plesa, književnosti, kazališta, kinematografije i suvremene umjetnosti. Što se tiče sporta, Veleposlanstvo je već uključeno u promicanje ciljanih inicijativa, poput Dana sporta, koji je u Zagrebu obilježen utrkom oko Jaruskog jezera, otvorenom za sve koji su htjeli sudjelovati te izložbe posvećene Paolu Rossiju i legendama svjetskog nogometa, među kojima se nalaze i poznati hrvatski nogometaši, a koju sam svečano otvorio u Rijeci. Izložba je dopremljena u Hrvatsku nakon uspjeha u raznim talijanskim i europskim gradovima, a prije njezinog izlaganja u UN-u.

➤ **Ima li hrvatska kulturna scena udjela u Italiji? Znete li čitaju li se neki hrvatski autori? Izvode li se hrvatske predstave?**

Djela velikih autora poput Miroslava Krležu i Mira Gavranu dostupna su na talijanskom jeziku, a neka su izvedena i na kazališnim daskama (npr. Galileo i Michelangelo). Ne treba zanemariti činjenicu da je Predrag Matvejević dugi niz godina radio i živio u Rimu. Ne smijemo zaboraviti ni Ivu Andrića, kojemu je u posebnom izdanju Večernjeg lista posvećen dio multimedijalnog projekta «Hrva-

ti koji su promijenili svijet», baš kao i u mojoj knjizi «Diplomacija i književnost» o osam diplomata koji su dobili Nobelovu nagradu za književnost. Nedavno sam imao čast posjetiti predsjednika Matice hrvatske Gavranu te sam, uručivši mu primjerak svoje gore navedene knjige, izrazio želju za sve većom interakcijom među našim zemljama na književnom polju.

➤ **Talijanski je jezik rasprostranjen u Istri i Dalmaciji. Na kontinentu vrlo rijetko. Mi smo jako orijentirani na turizam i postoji veliki interes i potreba za znanjem što više stranih jezi-**

ka. Molimo Vas za mišljenje kako bi vaše veleposlanstvo eventualno moglo u tome pomoći?

Ključnu ulogu u promicanju talijanskog jezika i kulture u Hrvatskoj ima Talijanska nacionalna zajednica, koja predstavlja dodanu vrijednost prijateljskim odnosima dviju zemalja. Zahvaljujući talijanskoj zajednici, u Istri trenutno postoje brojni gradovi i mjesta u kojima je na snazi dvojezičnost i gdje su osigurani službeni položaji za talijansku manjinu, primjerice mjesto u Gradskom vijeću i/ili mjesto zamjenika gradonačelnika. Veleposlan-

stvo se također zalaže za što jače širenje talijanskog jezika i kulture, čak i u onim regijama Hrvatske gdje je prisustvo talijanske autohtone manjine marginalno ili je nepostojeće. Putem naših inicijativa i putem onih Talijanskog instituta za kulturu upravo ta područja uključujemo u bogat kulturni program. Ne zaboravimo ni ulogu lektora talijanskog jezika, prisutnih ne samo u Rijeci i u Splitu, već i u Sveučilištu u Zagrebu, koje je prošle godine proslavilo stogodišnjicu svog osnutka.

➤ **Željeli bismo da talijanski turisti upoznaju našu domovinu i na kontinentu. Možete li nam pomoći s nekim savjetima i prijedlozima?**

Hrvatske su institucije već angažirane na promociji cijelog hrvatskog teritorija kao turističke destinacije. S tim u vezi, Ministarstvo turizma Republike Hrvatske je 2022. godine usvojilo Strategiju razvoja održivog turizma u Hrvatskoj koja bi se trebala realizirati do 2030. godine. Posebna pažnja posvećuje se očuvanju i unapređenju prirodne i kulturne baštine, kojom su bogata, ne samo obalna, već i kontinentalna područja. Vjerujem da će trebati vremena da se osjete prvi učinci Strategije i vidi rast turizma u kontinentalnim regijama Hrvatske. Iz svih susreta koje sam imao u gore spomenutim gradovima, proizšlo je da međunarodni turizam, uključujući i onaj iz Italije, raste u kontinentalnom dijelu zemlje. Stoga sam, na njihov zahtjev, dostavio popis enogastronomskih i turističkih sajмова u Italiji na kojima bi hrvatske regije mogle sudjelovati kako bi promovirale svoju ljepotu i kvalitetu.

